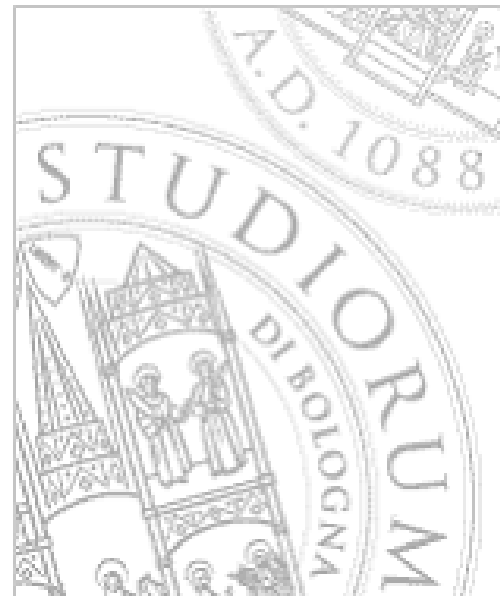

VLIV BOLOŇSKÉHO PROCESU NA VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Autor:

Zbyněk VOZDECKÝ

Obsah prezentace

- Kapitola 1: Sorbonská deklarace
- Kapitola 2: Boloňská deklarace
- Kapitola 3: Pražské komuniké
- Kapitola 4: Berlínské komuniké
- Kapitola 5: Bergenské komuniké
- Kapitola 6: Londýnské komuniké
- Kapitola 7: Boloňský proces očima studentů
- Kapitola 8: Ekonomická stránka vzdělávání

Kapitola 1: **SORBONSKÁ DEKLARACE**

- Květen rok 1998 v Paříži
- Ministři:
 - Claudie Allegre - Francie
 - Jurgen Ruetters - Německo
 - Luigi Berlinguer - Itálie
 - Tessa Blackstone - Spojené království
- Reforma vysokoškolských systémů

Kapitola 2: **BOLOŇSKÁ DEKLARACE**

- 19. června roku 1999
- 31 ministry z 29 evropských zemí
- ČR - Eduard Zeman
- Cíl: zlepšení volného pohybu studentů v Evropě

Cíle a priority Boloňského deklaráce

- zavedení tří stupňů vysokoškolského vzdělávání (bakalář/magistr/doktor)
- zajišťování kvality
- uznávání kvalifikace a doby studia

Boloňská deklarace – tři stupňové studium

- 1. cyklus (bakalářský): 180 - 240 kreditů
- 2. cyklus (magisterský): 90 - 120 kreditů
- 3. cyklus (doktorský): není vymezen kredity
 - Akademický rok: 60 ECTS kreditů
 - Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání: 11. - 12. března 2010 a ve Vídni a v Budapešti

Boloňská deklaráce zahrnuje šest akcí

- 1) Diplom
- 2) Dva cykly
- 3) Systém akumulace a přenosu kreditů
- 4) Mobilita studentů, učitelů a výzkumných pracovníků
- 5) Spolupráce
- 6) Evropský rozměr ve vysokoškolském vzdělávání

Kapitola 3: PRAŽSKÉ KOMUNIKÉ

- 19. května 2001
- Název: Na cestě k Evropskému prostoru vysokoškolského vzdělávání
- Přidalo:
 - celoživotní učení -> zvýšení hospodářské konkurenceschopnosti
 - zapojení vysokoškolských institucí a studentů
 - podporovat atraktivitu EHEA mezi studenty v Evropě a v dalších částech světa

Kapitola 4: BERLÍNSKÉ KOMUNIKÉ

- 19. září 2003
- Název: Realizace Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání
- Přidalo:
 - doktorská studia
 - důraz na výzkum -> zlepšení kvality
 - zvýšení mobility na doktorandské a postdoktorandské úrovni
 - zvýšení spolupráce

Kapitola 5: BERGENSKÉ KOMUNIKÉ

- 19. a 20. května 2005
- Název:
Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání – plnění cílů
- Přidalo:
 - zavádění standardů a směrnic pro zajištění kvality - ENQA
 - vytváření národních rámců kvalifikací
 - udělování společných titulů, a to i na doktorské úrovni
 - vytváření příležitostí pro flexibilní možnosti odborné přípravy ve vysokoškolském vzdělávání, včetně postupů pro uznávání předchozí praxe

Kapitola 6: LONDÝNSKÉ KOMUNIKÉ

- 18. května 2007
- Název: K uskutečnění Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání – reakce na výzvy kladné globalizovaným světem
- Zamření:
 - podpora mobility studentů i pedagogických pracovníků
 - hodnocení účinnosti vnitrostátních strategií v oblasti sociálního rozměru vzdělávání
 - vytvoření ukazatelů
 - prozkoumání způsobů
 - jeho uznávání

Kapitola 7: **BOLOŇSKÝ PROCES OČIMA STUDENTŮ**

- MŠMT
- Dokument:
 - ESU = The European Students' Union
 - Rok 2010

fig. 1—Situation of national students spending a period abroad that encounter problems meeting their living expenses from their grant or loan

- None or almost none have problems
- Few have problems
- Some students have problems
- Many students have problems

restated in Berlin, Bergen, London and Leuven/Louvain la Neuve. However, despite being over emphasised, the reluctance for real portability of national grants and loans persists, for very different reasons. According to Eurydice:

«A significant number of countries require several conditions to be fulfilled in order for students to access support, and it is this accumulation of restrictions that may prove an obstacle, and thus be a

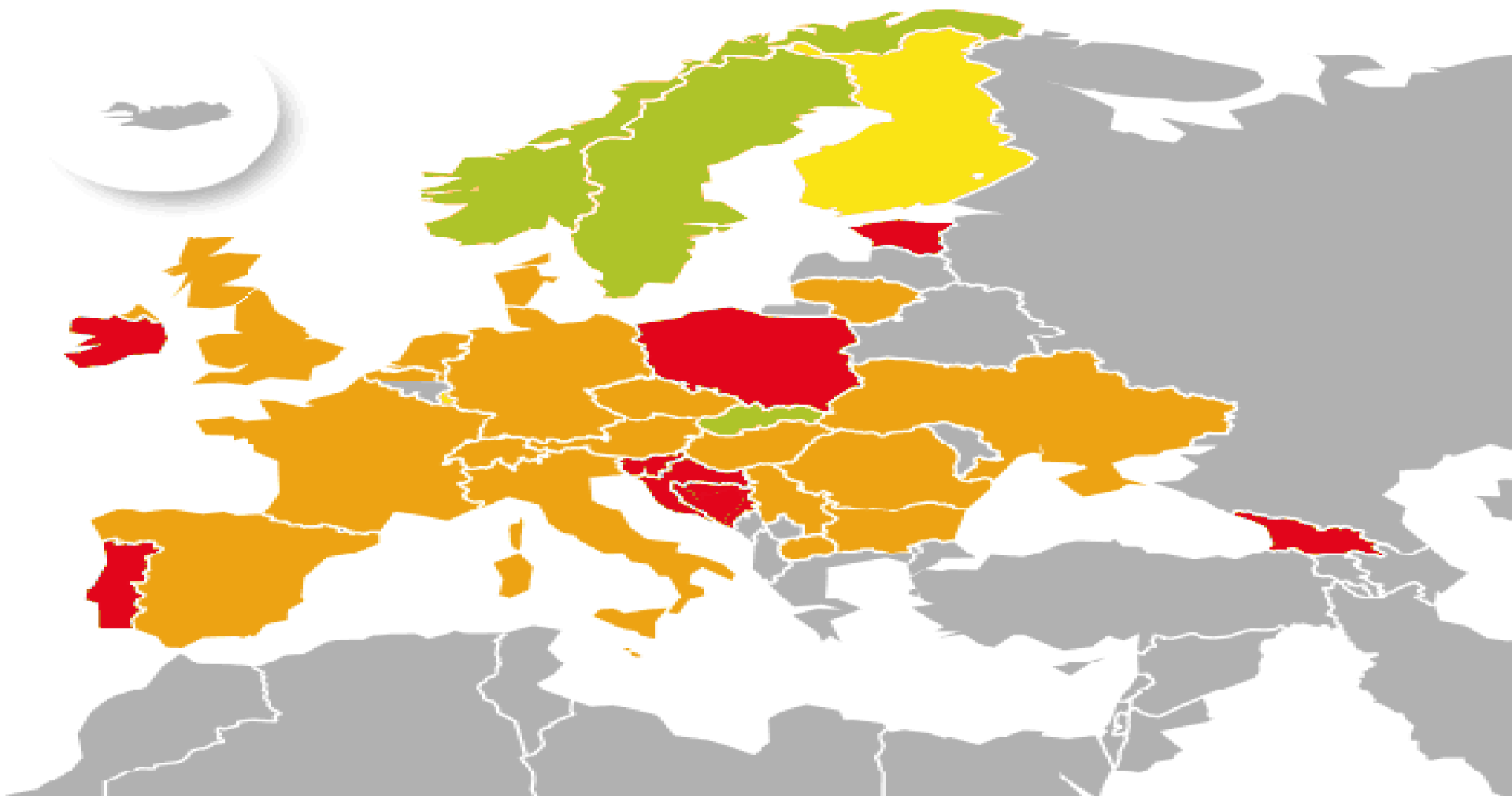
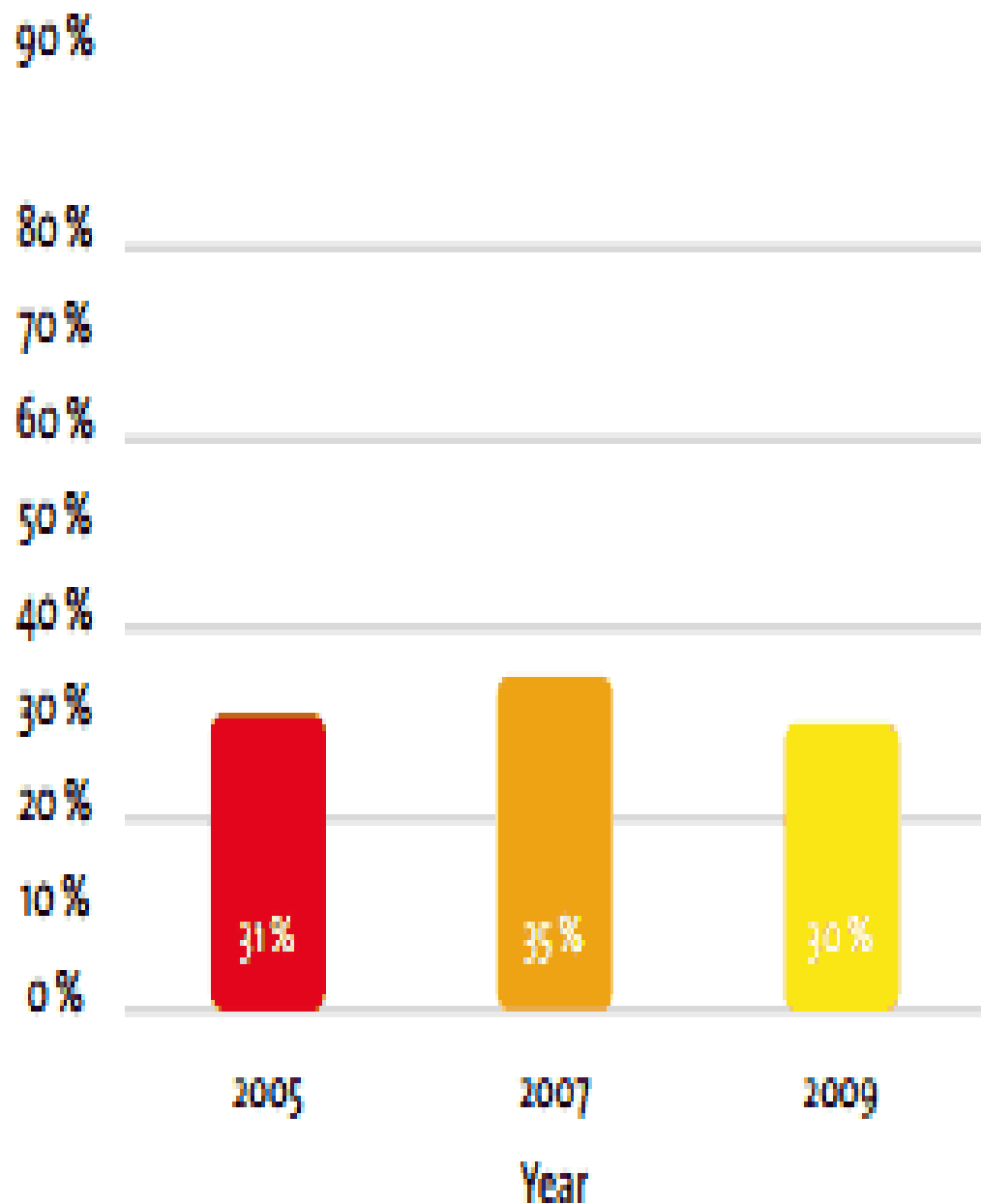

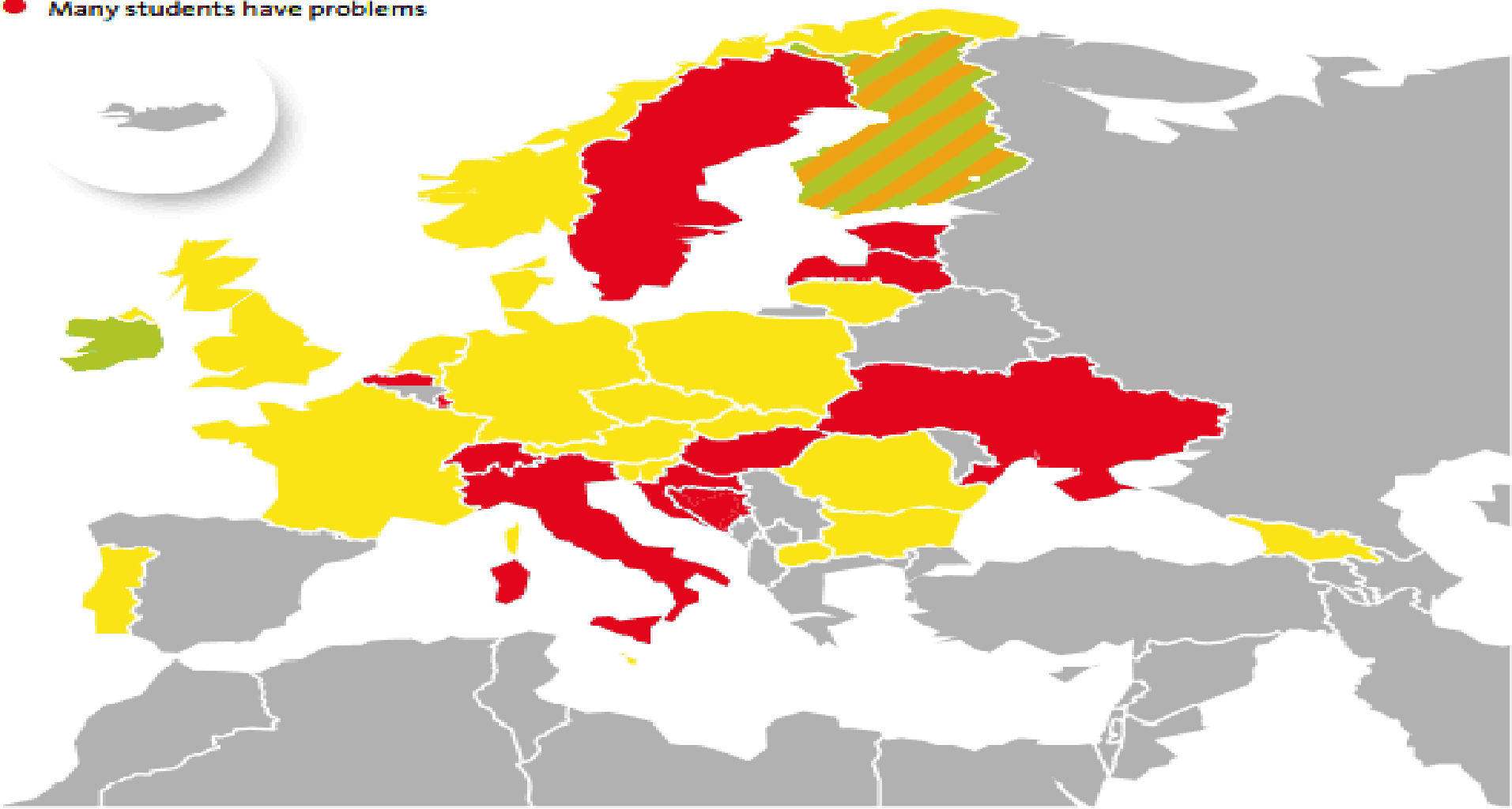
fig. 9—Percentage of National Unions reporting the Bologna Process having a positive impact on student representation

Zdroj: <http://bologna.msmt.cz/bologna-ocima-studentu/2010>

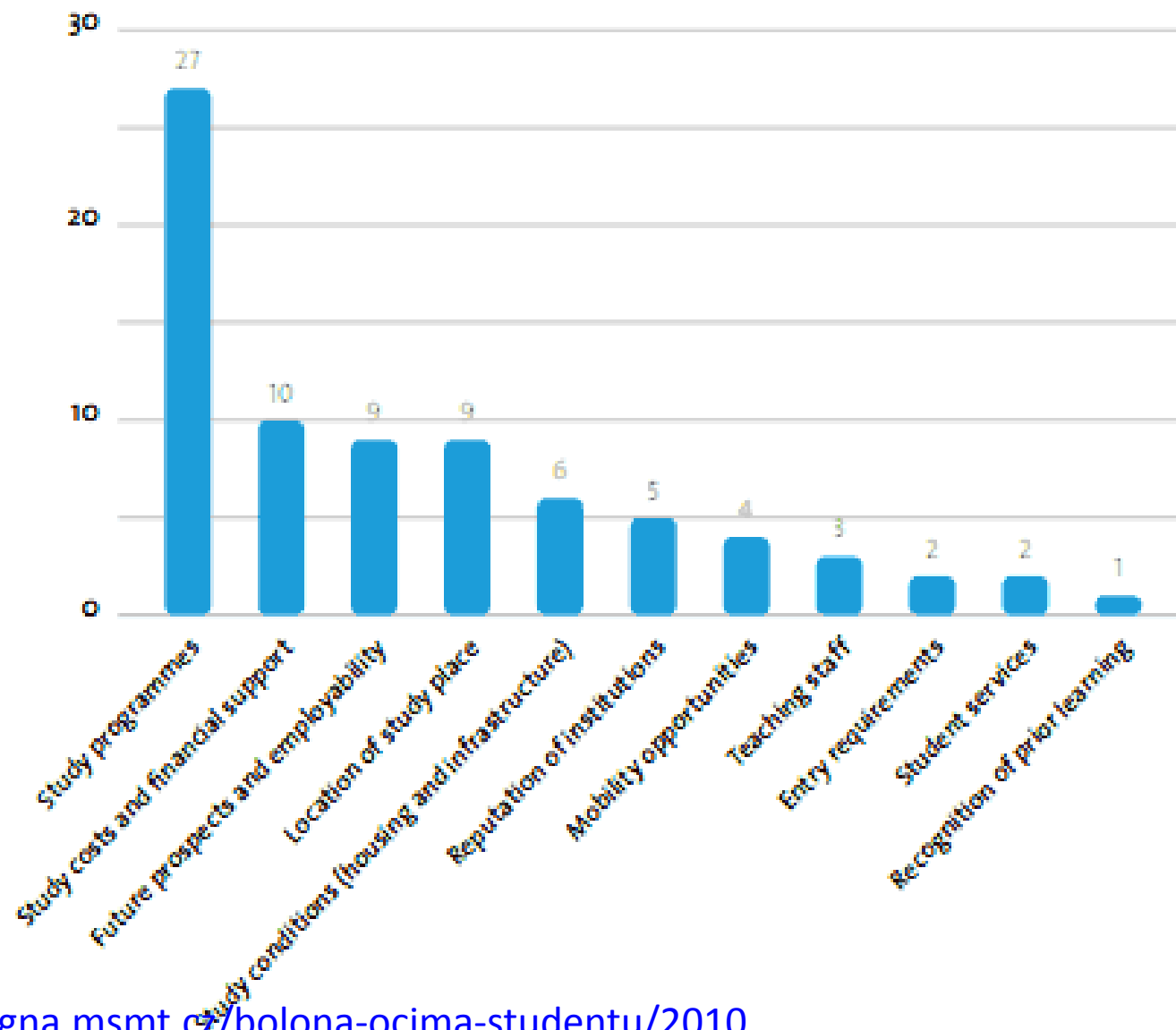
fig. 3—Situation of national students returning from a period of study abroad encountering problems with the recognition of their credits

- None or almost none have problems
- Some students have problems
- Depends on where they were studying
- Many students have problems

be done at the home university» Crosier 20-07:45). It is clear that without sound institutional commitment, we will not see the mobility figures rise and the mobile student body diversifying to the extent the Bologna ministers are aiming for.

fig. 10—Information which is considered most relevant for students by national unions

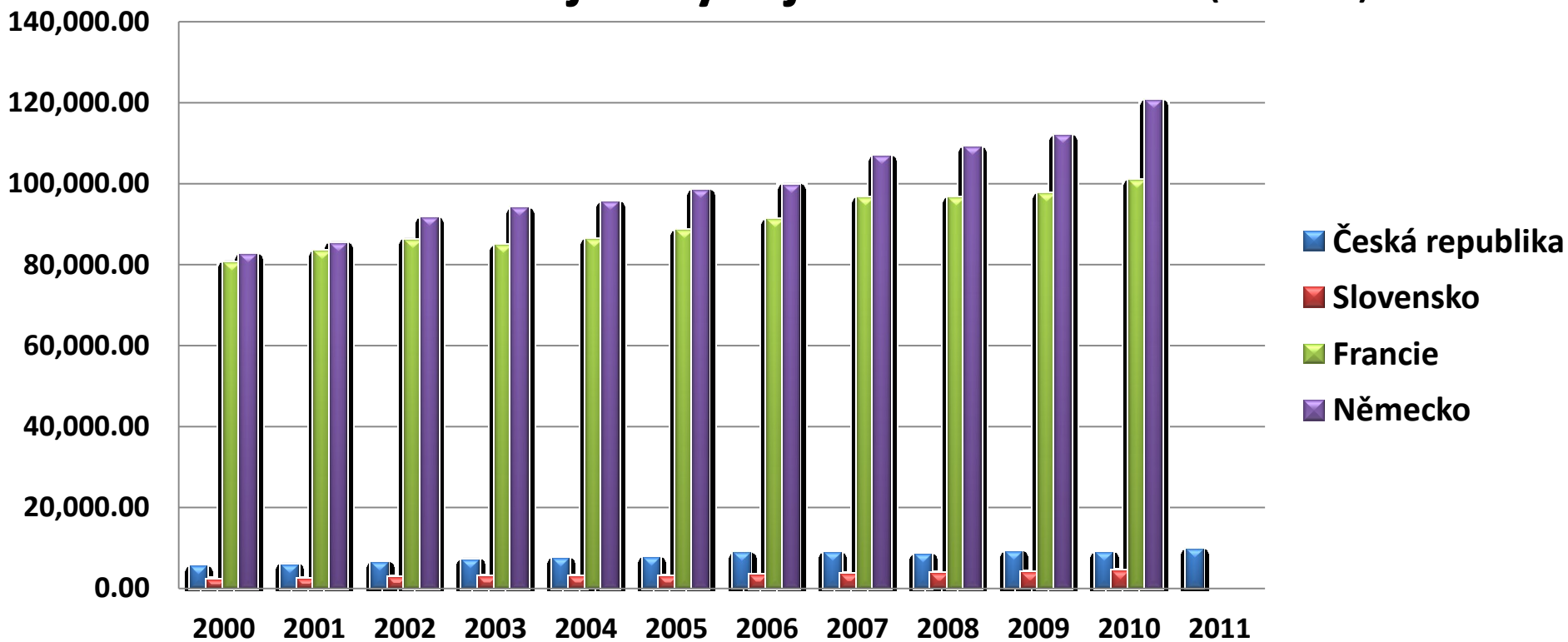
Ekonomický stránka vzdělávání

Kapitola 8

Země / Období	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Belgie	:	15 086,10	16 143,50	15 992,70	16 296,40	16 722,50	17 592,50	18 462,20	19 937,60	19 626,50	20 859,10	:
Bulharsko	1 715,80	1 723,70	2 006,40	2 220,30	2 556,20	2 699,40	2 806,60	2 981,00	3 678,60	3 590,30	3 309,00	:
Česká republika	5 313,10	5 810,20	6 356,40	6 997,10	7 245,40	7 427,70	8 592,80	8 646,80	8 260,30	8 879,70	8 709,10	9 530,30
Dánsko	11 216,00	11 420,90	11 917,00	11 547,00	12 388,20	12 497,80	12 716,20	13 058,40	13 141,70	13 983,80	15 265,20	:
Německo	82 385,00	85 140,20	91 356,60	93 728,80	95 373,40	98 152,80	99 575,40	106 709,80	108 808,90	111 710,80	120 448,60	:
Estonsko	710,9	657,8	760,9	810,5	826,7	910,1	984,5	1 108,90	1 298,50	1 217,00	1 178,10	:
Irsko	4 134,00	4 313,60	4 750,00	5 099,00	5 864,90	6 377,80	6 956,70	7 873,20	8 399,10	8 806,80	9 147,60	9 196,10
Řecko	5 923,40	6 554,00	7 248,30	7 528,50	8 605,70	9 253,00	:	:	:	:	:	:
Španělsko	31 959,70	33 437,60	36 034,90	37 501,60	39 573,00	41 992,10	46 423,10	50 919,00	54 452,60	55 643,80	55 368,00	53 774,50
Francie	80 438,20	83 115,50	85 981,80	84 716,70	86 081,40	88 362,20	90 969,40	96 343,80	96 287,50	97 299,10	100 688,80	:
Chorvatsko	:	:	1 769,50	1 977,10	2 092,40	2 270,30	2 456,80	2 706,90	3 026,90	2 897,90	2 738,60	:
Itálie	57 615,30	64 500,20	60 469,40	62 669,10	61 460,90	61 152,20	68 156,80	65 891,10	71 219,80	68 922,50	67 263,30	:
Kypr	627,3	747,7	849,6	969,9	968,8	1 071,70	1 161,80	1 256,00	1 458,40	1 499,10	1 547,50	:
Lotyšsko	936,3	1 017,50	1 126,80	1 110,90	1 159,30	1 268,80	1 416,00	1 585,40	1 829,20	1 548,10	1 409,80	:
Litva	1 547,30	1 680,90	1 828,40	1 812,30	1 948,20	1 990,10	2 147,20	2 322,10	2 514,00	2 428,00	2 486,00	2 609,50
Lucembursko	:	765,1	831,3	872,6	969,6	1 005,20	1 029,30	1 036,00	:	:	:	:
Maďarsko	4 816,90	5 929,40	6 856,60	7 766,80	7 499,90	7 825,80	8 160,70	8 173,10	8 176,90	7 865,40	7 751,90	:
Malta	275	270	281,9	303,9	322,9	479,4	486,4	492,5	476,4	436,7	590,7	:
Nizozemsko	20 288,10	21 579,10	23 011,80	23 785,00	25 046,40	26 500,70	27 881,30	28 829,70	30 358,30	30 496,70	31 782,70	32 396,90
Rakousko	11 457,00	11 504,40	11 940,30	11 871,80	12 377,90	12 596,60	13 307,40	13 682,20	14 181,50	14 718,90	15 376,50	:
Polsko	17 517,00	19 505,20	20 434,30	20 696,20	22 613,60	24 071,90	24 589,40	25 473,30	27 298,70	27 642,00	30 471,80	:
Portugalsko	8 965,00	8 816,00	9 043,20	9 230,50	8 960,60	9 841,80	10 038,60	10 628,50	10 128,90	11 601,20	11 771,80	:
Rumunsko	3 242,00	4 003,90	4 600,90	4 856,60	5 246,60	5 907,40	:	9 484,10	:	10 078,20	8 846,20	7 970,60
Slovinsko	:	1 848,80	1 939,20	2 006,60	2 150,40	2 253,00	2 377,30	2 301,00	2 388,30	2 352,60	2 381,70	:
Slovensko	2 023,40	2 225,30	2 564,90	2 657,90	2 785,90	2 807,90	3 065,20	3 311,50	3 545,40	3 782,00	4 096,10	:
Finsko	6 806,30	7 166,70	7 594,00	7 809,30	8 427,40	8 486,00	8 771,70	9 144,10	9 633,40	9 769,80	10 243,60	10 582,50
Švédsko	15 445,10	15 211,20	16 433,90	16 614,50	17 444,70	17 024,00	17 808,70	18 897,10	19 292,50	19 042,90	19 801,50	:
Spojené království	58 270,00	61 813,40	71 940,40	75 404,20	79 351,20	85 804,80	90 438,10	91 212,40	91 099,30	92 597,10	101 878,50	:
Island	420	464,6	518,2	579,6	621,1	658,2	670	691,5	744,7	704,3	660,8	:
Lichtenštejnsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	69,9	72,4	:
Norsko	9 512,90	10 314,60	10 884,50	11 140,60	12 194,90	12 855,70	13 253,40	14 209,90	14 637,70	14 500,30	14 867,10	:
Švýcarsko	10 279,80	10 864,90	12 006,70	12 254,30	12 408,30	12 695,70	13 173,90	13 389,90	14 177,30	14 723,80	15 334,10	:
Makedonie	:	:	349,7	364,4	:	:	:	:	:	:	:	:
Turecko	14 088,00	13 060,70	13 773,90	14 706,20	18 073,80	:	20 860,10	:	:	:	:	:
Spojené státy	415 088,00	481 996,50	490 591,50	516 314,60	514 764,40	521 335,00	574 384,10	589 227,70	600 300,60	582 299,10	600 800,60	:
Japonsko	103 735,00	104 611,00	107 696,50	109 991,80	112 497,90	113 395,70	113 887,60	118 235,40	118 080,20	116 710,60	125 827,80	

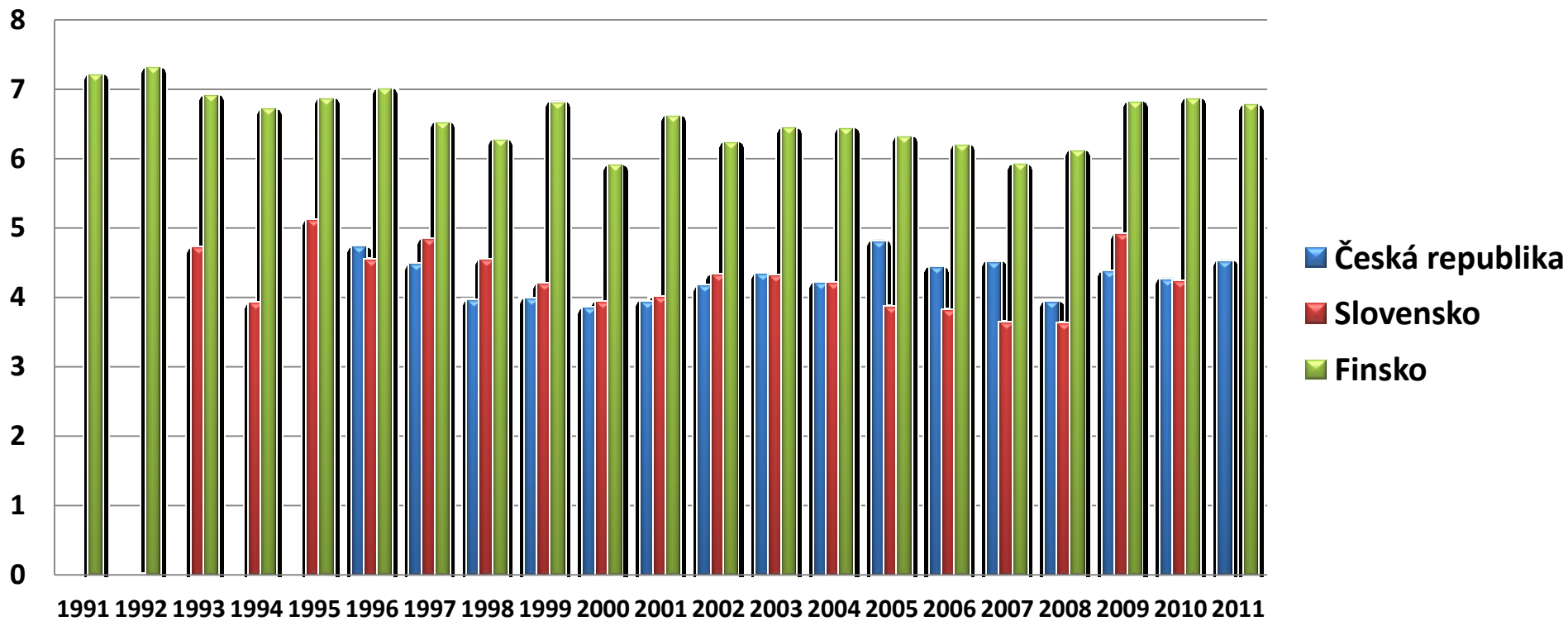
Celkové veřejné výdaje na vzdělávání (v mil. Kč)

Zdroj: EUROSTAT, data z ČSÚ, zpracování: Vlastní

Země / Období	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Belgie	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5.99	6.9	6.2	5.95	5.92	5.98	6.00	6.43	6.57	6.57	:
Bulharsko	:	5.3	5.1	4.2	3.39	2.60	2.65	4.28	4.2	3.88	3.70	3.94	4.9	4.40	4.25	4.4	3.88	4.44	4.58	4.10	:
Česká republika	:	:	:	:	:	4.71	4.46	3.95	3.97	3.83	3.93	4.15	4.32	4.20	4.8	4.42	4.5	3.92	4.36	4.25	4.51
Dánsko	:	:	:	:	7.67	8.8	7.92	8.30	8.11	8.28	8.44	8.44	8.33	8.43	8.30	7.97	7.81	7.68	8.74	8.80	:
Německo	:	:	:	:	4.62	:	4.55	:	4.51	4.45	4.51	4.72	4.74	4.62	4.57	4.43	4.49	4.57	5.6	5.8	:
Estonsko	:	:	5.9	5.5	5.88	6.5	5.92	5.71	6.74	5.57	5.24	5.47	5.29	4.92	4.88	4.70	4.72	5.59	6.9	5.68	:
Irsko	5.4	5.6	5.9	5.9	5.7	5.30	5.11	4.82	3.34	4.29	4.24	4.27	4.35	4.67	4.72	4.74	4.90	5.67	6.43	6.41	6.15
Řecko	:	:	2.7	3.0	2.87	3.9	3.46	3.48	3.25	3.71	3.50	3.57	3.56	3.83	4.9	:	:	:	:	:	:
Španělsko	:	4.8	4.9	4.7	4.66	4.62	4.48	4.42	4.38	4.28	4.24	4.25	4.28	4.25	4.23	4.26	4.34	4.62	5.2	4.98	4.82
Francie	5.4	5.7	6.1	6.0	6.4	6.1	6.3	5.95	5.81	6.4	5.95	5.90	5.92	5.80	5.67	5.61	5.62	5.62	5.90	5.86	:
Chorvatsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	3.71	3.93	3.87	3.98	4.4	4.2	4.30	4.33	4.27	:
Itálie	5.4	5.4	5.4	5.0	4.85	4.78	4.46	4.65	4.47	4.52	4.83	4.60	4.72	4.56	4.41	4.67	4.27	4.56	4.70	4.50	:
Kypr	:	:	4.6	4.8	4.63	4.89	5.51	5.61	5.36	5.42	5.98	6.60	7.37	6.77	6.95	7.2	6.95	7.45	7.98	7.92	:
Lotyšsko	:	4.6	6.1	6.1	6.19	5.14	5.43	5.85	5.77	5.64	5.71	5.77	5.34	5.8	5.9	5.9	5.2	5.75	5.64	5.1	:
Litva	:	:	4.6	5.6	5.12	5.18	5.45	5.99	6.37	5.63	5.86	5.81	5.14	5.17	4.88	4.82	4.64	4.88	5.64	5.36	5.17
Lucembursko	:	:	:	:	4.26	4.3	4.13	:	:	:	3.75	3.79	3.77	3.87	3.78	3.41	3.15	:	:	:	:
Maďarsko	:	6.5	6.3	6.1	5.39	4.51	4.64	4.59	4.66	4.57	5.6	5.39	5.91	5.44	5.46	5.44	5.29	5.10	5.12	4.88	:
Malta	:	:	:	:	:	:	:	4.82	4.43	4.52	4.27	4.22	4.48	4.66	6.58	6.45	6.18	5.72	5.32	6.74	:
Nizozemsko	5.1	5.4	5.2	5.1	5.6	5.3	4.78	4.82	4.90	4.98	5.9	5.22	5.47	5.50	5.53	5.50	5.32	5.50	5.95	5.98	5.93
Rakousko	:	:	:	:	6.4	5.94	5.84	5.80	5.86	5.66	5.74	5.68	5.53	5.48	5.44	5.40	5.33	5.47	5.98	5.89	:
Polsko	:	:	:	:	5.10	4.67	4.77	5.2	4.79	4.87	5.42	5.41	5.35	5.41	5.47	5.25	4.91	5.8	5.9	5.17	:
Portugalsko	:	:	:	:	5.37	5.32	5.36	5.36	5.43	5.42	5.39	5.33	5.38	5.10	5.21	5.7	5.10	4.89	5.79	5.62	:
Rumunsko	:	:	:	:	:	:	:	:	3.37	2.88	3.25	3.51	3.45	3.28	3.48	:	4.25	:	4.24	3.53	3.7
Slovensko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5.86	5.76	5.80	5.74	5.73	5.72	5.15	5.20	5.66	5.66	:
Slovensko	:	6.0	4.7	3.9	5.1	4.53	4.83	4.53	4.18	3.92	3.99	4.31	4.30	4.19	3.85	3.80	3.62	3.61	4.9	4.22	:
Finsko	7,20	7,30	6,90	6,70	6,85	6,99	6,51	6,26	6,80	5,89	6,60	6,22	6,43	6,42	6,30	6,18	5,90	6,10	6,81	6,85	6,76
Švédsko	6.9	7.8	7.4	7.1	7.22	7.36	7.60	7.69	7.30	7.16	7.6	7.36	7.21	7.9	6.89	6.75	6.61	6.76	7.26	6.98	:
Spojené království	5.2	5.3	5.4	5.4	5.2	5.10	4.97	4.77	4.47	4.64	4.58	5.12	5.27	5.17	5.36	5.44	5.36	5.34	5.64	6.22	:
Island	:	:	:	:	4.87	5.43	5.53	5.89	5.78	5.93	6.24	6.79	7.70	7.47	7.59	7.55	7.36	7.56	7.81	7.60	:
Lichtenštejnsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	2.96	2.46	2.43	2.29	2.5	1.92	2.5	2.90	2.68	:
Norsko	7.9	8.0	7.9	7.8	7.44	6.98	7.59	7.60	7.30	6.74	7.18	7.58	7.55	7.42	6.97	6.49	6.66	6.40	7.24	6.87	:
Švýcarsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5.6	5.25	5.57	5.72	5.55	5.52	5.28	4.88	4.95	5.36	5.22	:
Makedonie	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	3.35	3.30	:	:	:	:	:	:	:	:
Turecko	3.3	3.7	3.7	2.9	2.40	2.59	2.94	3.26	2.96	3.48	2.71	2.82	2.96	3.12	:	2.86	:	:	:	:	:

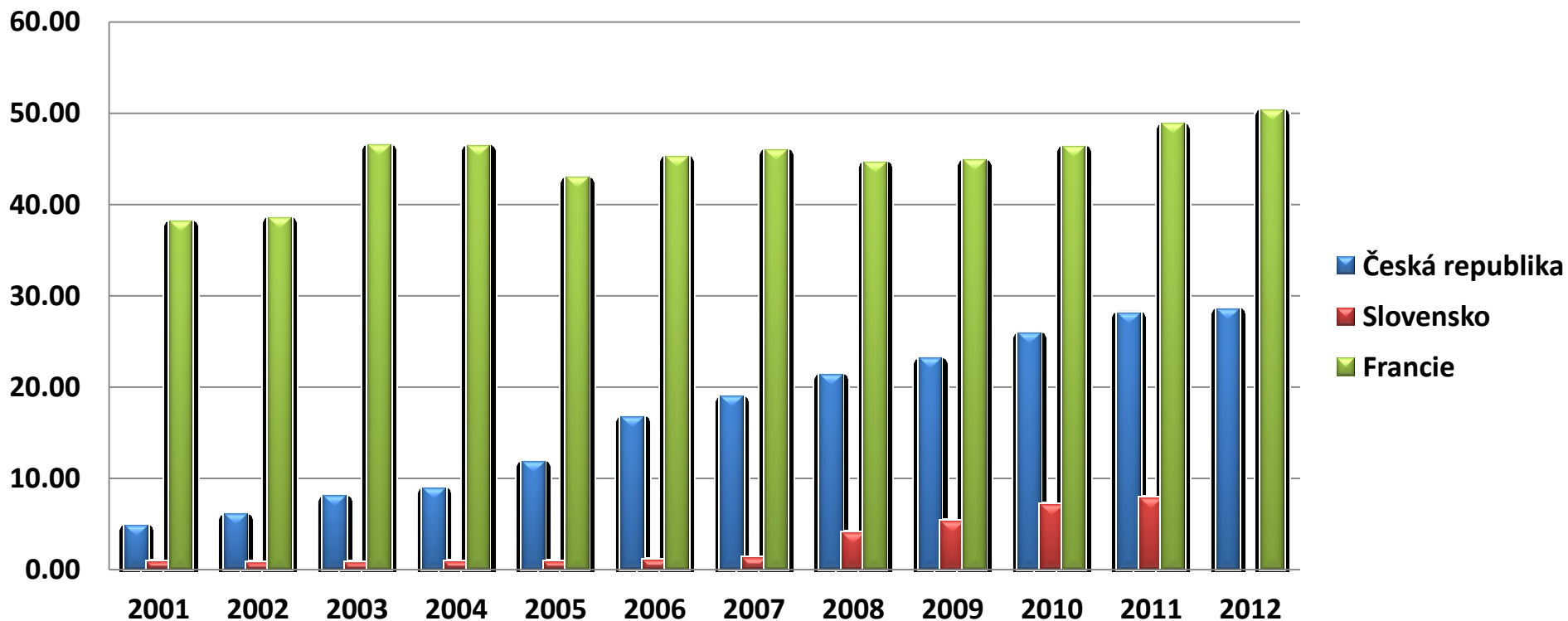
Veřejné výdaje na vzdělávání (v % HDP)

Zdroj: EUROSTAT, data z ČSÚ, zpracování: Vlastní

Země / Období	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Belgie	22.6	23.7	22.2	26.1	28.1	30.5	30.6	29.2	31.0	35.1	34.4	37.8
Bulharsko	6.2	4.9	5.8	6.2	6.4	6.8	7.3	7.2	7.4	7.8	7.8	8.4
Česká republika	4.8	6.0	8.0	8.9	11.8	16.7	18.9	21.3	23.1	25.9	28.1	28.5
Dánsko	5.2	5.6	6.7	7.3	8.7	9.8	10.8	12.2	15.1	17.6	21.0	:
Německo	105.9	113.5	119.8	125.4	121.6	119.3	115.7	108.1	112.9	116.4	114.8	:
Estonsko	0.5	0.3	0.8	0.6	0.7	0.7	0.8	0.9	0.9	0.8	0.9	:
Irsko	4.2	4.1	4.3	4.8	4.1	4.5	5.7	3.8	4.9	10.3	9.8	12.7
Řecko	:	7.4	10.6	12.0	13.1	10.7	13.3	16.4	:	15.3	15.5	15.1
Španělsko	7.2	7.4	8.3	10.9	12.3	13.8	16.2	17.1	23.0	27.6	30.9	30.5
Francie	38.1	38.5	46.5	46.4	42.9	45.2	46.0	44.6	44.8	46.3	48.8	50.3
Chorvatsko	:	:	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	:
Itálie	14.0	13.1	15.6	16.6	16.3	17.0	18.4	17.8	18.8	16.8	19.3	:
Kypr	0.4	0.4	0.5	0.5	0.6	0.7	0.9	1.1	1.6	1.9	2.5	3.1
Lotyšsko	0.5	0.6	0.7	0.7	1.0	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.9	:
Litva	0.1	0.1	0.2	0.3	0.3	0.7	0.9	1.0	0.4	0.3	0.3	0.4
Lucembursko	:	:	:	:	:	1.0	:	:	:	:	2.3	2.5
Maďarsko	7.1	7.5	7.9	8.2	8.7	9.2	9.4	9.6	10.6	11.0	11.1	:
Malta	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	:	0.2	:
Nizozemsko	9.5	11.0	11.9	12.3	18.5	22.0	24.6	28.0	31.7	36.0	41.7	44.4
Rakousko	24.2	22.2	24.0	25.7	25.8	29.4	32.5	39.7	44.3	52.1	54.3	:
Polsko	2.1	2.2	2.2	2.2	2.6	3.1	3.6	4.4	5.5	5.4	7.8	8.6
Portugalsko	2.6	:	2.7	2.7	2.8	3.0	2.7	2.8	2.9	3.8	4.9	:
Rumunsko	3.4	2.8	2.0	1.9	1.9	1.6	1.8	2.3	3.1	3.9	4.8	5.5
Slovinsko	0.5	0.6	0.6	0.7	0.8	0.9	1.0	1.1	1.3	1.4	1.4	1.7
Slovensko	0.8	0.7	0.7	0.8	0.8	1.0	1.2	4.0	5.2	7.1	7.8	:
Finsko	2.5	2.6	2.8	2.9	3.1	3.3	3.5	3.6	3.6	3.8	4.1	4.5
Švédsko	14.9	15.9	17.4	18.7	18.8	19.1	19.3	11.0	11.9	12.8	13.0	:
Spojené království	110.6	103.6	103.0	103.6	106.5	144.4	159.9	165.5	175.0	186.4	195.4	:
Island	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	0.5	0.6	0.6	0.7	0.8	0.9	:
Lichtenštejnsko	:	:	:	:	0.2	0.4	0.3	0.5	0.5	0.5	0.6	:
Norsko	4.1	4.3	4.5	4.9	5.1	5.3	5.5	5.7	5.9	6.1	6.5	7.1
Švýcarsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Makedonie	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3	0.2
Turecko	5.3	2.8	2.8	2.9	2.9	3.0	3.0	3.2	3.3	3.8	4.6	:

Mobilita studentů -> příliv studnetů (v tis. stud.)

Zdroj: EUROSTAT, data z ČSÚ, zpracování: vlastní

Děkuji Vám za pozornost

Zdroje:

- Boloňský proces: vytvoření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání. In: *Europa* [online]. 9.04.2010 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11088_cs.htm
- Boloňský proces. In: *MŠMT* [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://bologna.msmt.cz/>
- Boloňský proces. In: *Studentskéfinance.cz* [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://student.finance.cz/pruvodce-studiem/informace/vysokoskolsky-system/bolonsky-proces/>
- Boloňský proces. In: *MŠMT, EHEA* [online]. 2010 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://bologna.msmt.cz/bolona-ocima-studentu/2010>
- Databáze Eurostatu. In: *Eurostat, ČSÚ* [online]. 2014 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h>